

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO KỶ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 THPT
YÊN BÁI **NĂM HỌC: 2021 -2022**
ĐỀ CHÍNH THỨC **Môn thi: NGŨ VĂN**

Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian phát đề

Câu 1. (3,0 điểm) Đọc đoạn thơ và thực hiện các yêu cầu ở dưới:

*Bếp Hoàng Cầm ta dựng giữa trời
 Chung bát đĩa nghĩa là gia đình đây
 Võng mắc chông chênh đường xe chạy
 Lại đi, lại đi trời xanh thêm.*

(Ngũ văn 9, Tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2020, tr.132)

- Đoạn thơ trên được trích trong tác phẩm nào? Tác giả là ai?
- Xác định một từ láy được sử dụng trong đoạn thơ và đặt câu với từ đó.
- Chỉ ra và nêu tác dụng của một biện pháp tu từ trong đoạn thơ.

Câu 2. (2,0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích ở Câu 1, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của em về sức mạnh của tinh thần lạc quan trong cuộc sống.

Câu 3. (5,0 điểm)

Phân tích tình nghĩa cha con sâu nặng và cao đẹp của nhân vật anh Sáu trong đoạn trích truyện Chiếc lược ngà (Nguyễn Quang Sáng).

ĐÁP ÁN THAM KHẢO

Câu 1.

a.

- Bài thơ “Bài thơ về tiểu đội xe không kính” (0,25đ)
- Tác giả: Phạm Tiến Duật

b. Từ láy được sử dụng trong đoạn thơ: chông chênh
 Cái bàn chông chênh ấy nhìn như sắp đổ.

c. Điệp ngữ: lại đi

=> nhấn mạnh ý chí quyết tâm, không ngừng vươn lên của đoàn xe chiến sĩ

=> ngợi ca tâm lòng của các chiến sĩ, hết lòng hi sinh vì Tổ quốc hòa bình độc lập

- Đảo ngữ: Bếp Hoàng Cầm; Chung bát đĩa

=> nhấn mạnh sự tạm bợ, gian khổ mà các chiến sĩ ngoài thao trường phải gánh chịu

Câu 2:

*Giới thiệu vấn đề nghị luận: ý nghĩa của tinh thần lạc quan trong cuộc sống

*Bàn luận về tinh thần lạc quan

1. Lạc quan là gì?

- Lạc quan là thái độ sống
- Lạc quan là luôn vui tươi, vui cười dù có bất kì chuyện gì xảy ra
- Lạc quan như là một liều thuốc bổ cho cuộc sống tươi đẹp hơn.

2. Biểu hiện của tinh thần lạc quan

- Luôn tươi cười dù có chuyện gì xảy ra
- Luôn yêu đời
- Luôn bình tĩnh xử lí mọi tình huống dù có chuyện gì xảy ra

3. Sức mạnh của tinh thần lạc quan trong cuộc sống.

* Với cá nhân:

- Người có tinh thần lạc quan sẽ có cơ hội thành công trong cuộc sống sẽ cao hơn đồng nghĩa với việc tạo dựng được những thành quả từ chính sức lực, trí tuệ, lối sống của mình.

+ Những giá trị vật chất sẽ đáp ứng được nhu cầu cuộc sống của cá nhân, góp phần giúp đỡ người thân, cộng đồng.

+ Những giá trị tinh thần đem lại cho con người nhiều niềm vui, niềm hạnh phúc khi thấy cuộc sống của mình có ích, có nghĩa, được quý trọng, có được sự tự chủ, niềm lạc quan, sự vững vàng từ những trải nghiệm cuộc sống.

* Với xã hội:

- Tinh thần lạc quan của cá nhân góp phần thúc đẩy xã hội phát triển, tiến bộ.

* Kết thúc vấn đề: Đây là một tinh thần rất tốt, giúp con người vượt qua khó khăn.

Đoạn văn tham khảo

Lạc quan là tin tưởng hoặc hy vọng rằng kết quả của một số nỗ lực cụ thể, hoặc kết quả nói chung, sẽ là tích cực, thuận lợi và như mình mong muốn. Người lạc quan luôn tin tưởng vào năng lực của mình, luôn tích cực trong công việc, sống cởi mở, mạnh mẽ, tràn đầy hi vọng. Tinh thần lạc quan giúp con người vượt qua được cảm xúc yếu đuối, bi quan trước khó khăn, nghịch cảnh, tạo động lực cho bản thân và người khác phấn đấu, kiên trì tiếp tục công việc cho đến khi thành công. Ngược lại, sự bi quan luôn đẩy con người vào tình thế khó khăn, buông xuôi, bất lực trước hoàn cảnh, dễ dàng chấp nhận thất bại. Cuộc sống rất cần có tinh thần lạc quan. Khi lạc quan, bạn sẽ nhìn thấy cơ hội trong khó khăn và ngược lại nếu bi quan bạn chỉ nhìn thấy khó khăn trong cơ hội. Chính tinh thần lạc quan là yếu tố tạo nên ý chí, khát vọng vượt khó để thành công. Lạc quan sẽ tạo ra nguồn sức mạnh giúp bạn làm việc không biết mệt mỏi. Chính tinh thần lạc quan của bạn lại có thể truyền cảm hứng và niềm tin cho người khác, thôi thúc họ vươn lên chiến thắng nghịch cảnh. Sống không bao giờ bi quan mà hãy luôn lạc quan trong mọi hoàn cảnh. Khi cuộc đời cho bạn cả trăm lý do để khóc, hãy cho đời thấy bạn có cả ngàn lý do để cười.

Câu 3: (5 điểm)**Dàn ý tham khảo****I. Mở bài**

- Giới thiệu tác giả: Nguyễn Quang Sáng là nhà văn gắn liền với miền đất Nam Bộ, văn ông có giọng điệu tự nhiên, thân mật, dân dã, ngôn ngữ gần với khẩu ngữ, lời ăn tiếng nói của nhân dân Nam Bộ.

- Truyện ngắn Chiếc lược ngà được sáng tác năm 1966 đã diễn tả một cách cảm động tình cha con thấm thiết, sâu nặng của ông Sáu trong hoàn cảnh éo le của chiến tranh.

II. Thân bài

* Tình cảm cha con trong truyện ngắn này được thể hiện từ hai phía: tình cảm của con dành cho cha và tình cảm của cha dành cho con.

1. Tình cảm của bé Thu dành cho ông Sáu

– Khi chưa nhận ra ông Sáu với vết sẹo dài trên mặt, bé Thu đã có thái độ xa lánh, hành động cự tuyệt và những lời nói cử chỉ khiến ông Sáu phải đau lòng: (hét toáng lên khi nhìn thấy ba, toàn nói lời trống không, nhất định không chịu nhờ ông Sáu chặt nước cơm cho, hắt cái trứng cá...).

=> Tất cả những hành động ấy đã thể hiện được cá tính mạnh mẽ và tình cảm yêu thương rạch ròi của cô bé.

– Khi nhận ra ông Sáu là cha mình, trong buổi sáng cuối cùng trước khi ông Sáu phải lên đường, thái độ, hành động của bé Thu đột ngột thay đổi:

Nó bỗng kêu thét lên "ba" – tiếng kêu như xé tan sự im lặng và xé cả ruột gan mọi người.

- Cô bé chạy xô tới, dang hai tay ôm lấy cổ ba, hôn ba cùng khắp (hôn tóc, hôn cổ, hôn vai, hôn vết sẹo), dang cả hai chân để câu chặt lấy ba, đôi vai nhỏ bé run run. Tình yêu thương ba được bộc lộ một cách mãnh liệt, dâng trào, không thể kìm nén nổi. Em yêu ba, nhớ ba, mong ba. Nay tình cảm ấy mới có dịp vỡ òa ra nên vô cùng mạnh mẽ, hối hả, cuồng quýt.

2. Tình cảm của ông Sáu dành cho con

- Khi bị con từ chối, ông cảm thấy vô cùng hụt hẫng, đau khổ, cáu giận, không thể kìm chế nổi. Ông đã đánh con vì nó không chịu nhận mình. Đây là biểu hiện đau khổ tột cùng của người cha khi bị con khước từ.

- Về đơn vị, ông day dứt, ân hận vì trong lúc nóng giận đã đánh con. Chi tiết này thể hiện tình yêu con tha thiết.

- Khi kiếm được khúc gỗ voi, ông vô cùng vui mừng sung sướng, dành hết tâm trí, công sức vào việc làm cây lược. Chiếc lược đã trở thành vật báu thiêng liêng đối với

ông Sáu. Nó làm dịu đi những ân hận và chứa đựng bao nhiêu tình cảm yêu mến của ông với đứa con xa cách nơi quê nhà.

- Trước lúc hi sinh, lời trăng trối sau cùng, ông muốn nhờ bạn trao tận tay chiếc lược ngà cho con.

III. Kết bài

- Truyện ngắn Chiếc lược ngà đã khẳng định và ca ngợi tình cảm cha con thiêng liêng như một giá trị nhân bản sâu sắc. Tình cảm ấy càng trở nên cao đẹp, thiêng liêng hơn trong những cảnh ngộ éo le của cuộc chiến tranh tàn khốc.

VIETJACK.COM